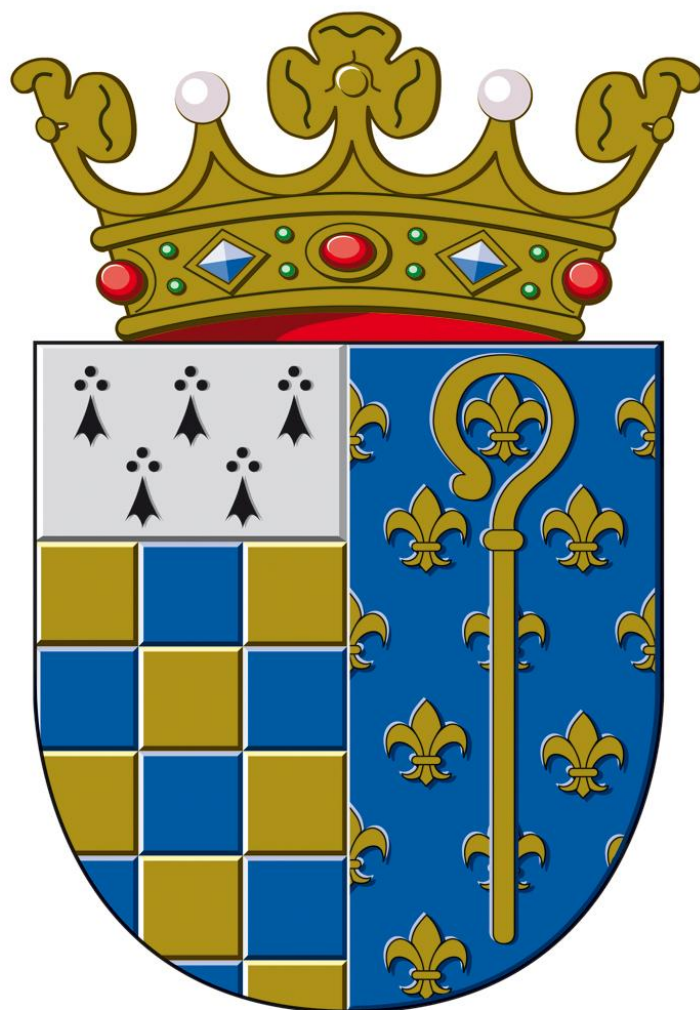

Collegewerkplan 2014 -2018

GEMEENTE HEUMEN

02-10-2014

014.001089

Collegewerkplan 2014 – 2018

Voorwoord

Op 19 maart 2014 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Uit deze verkiezingen is in Heumen een coalitie voortgekomen van Democraten Gemeente Heumen (DGH) en PvdA/Groen Links. De coalitie heeft een coalitieakkoord vastgesteld met als titel "Sterk vanuit de kern". Uit deze titel blijkt dat er vertrouwen in de kracht van onze inwoners en onze dorpen is.

De gemeenteraad van Heumen heeft dit coalitieakkoord als werkkader aan het college van burgemeester en wethouders meegegeven. Wij hebben bij de uitwerking van ons collegewerkplan rekening gehouden met dit kader.

In dit collegewerkplan geven wij aan HOE wij in periode 2014 – 2018 aan de slag gaan en WAT we gaan doen. Daarnaast hebben wij in dit plan, indien relevant, de relatie tussen het nieuwe beleid en het huidige beleid weergegeven. In het werkplan staan echter niet alle gemeentelijke taken vermeld. Zo zijn de reguliere wettelijke en beheersmatige gemeentelijke taken niet beschreven

Burgemeester en wethouders van Heumen;

Ellen de Swart

Eric Laurant

Henk van den Berg

Paul Mengde

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding: hoe gaan we de komende 4 jaar werken?	
Werkwijze gemeentelijke organisatie	4
Bestuurstijl college	5
Leeswijzer	6
Hoofdstuk 1 Leven	
Strategisch kader "Samenleving aan zet"	7
Prioriteiten bestuursperiode 2014 - 2018:	7
1.1 Versterken infrastructuur voorzieningen	7
1.2 Decentralisaties	8
Hoofdstuk 2 Wonen	
Strategisch kader "Samenleving aan zet"	10
Prioriteiten bestuursperiode 2014 - 2018:	10
2.1 Openbare ruimte	10
2.2 Milieu	11
2.3 Hart voor Malden	12
2.4 Economie, recreatie, toerisme en Erfgoed	12
Hoofdstuk 3 Bouwen	
Strategisch kader "Samenleving aan zet"	14
Prioriteiten bestuursperiode 2014 - 2018:	14
3.1 Bouwen van woningen	14
3.2 Bouwen van maatschappelijke voorzieningen in Malden	16
Hoofdstuk 4 Toekomstbestendig	
Strategisch kader "Samenleving aan zet"	17
Prioriteit bestuursperiode 2014 - 2018:	18
4.1 Organisatie in beweging	18
Hoofdstuk 5 Dorpsagenda's	
Prioriteit bestuursperiode 2014 - 2018	20

Inleiding: hoe gaan we de komende 4 jaar werken?

De samenstelling van onze bevolking gaat de komende jaren veranderen. De ontgroening (minder jeugdigen) en vergrijzing (meer ouderen) van onze inwoners zet verder door. Alle gemeenten krijgen per 1 januari 2015 een grote uitbreiding van hun takenpakket op het sociale domein. Centraal hierbij staan de 3 decentralisaties: De uitbreiding van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Jeugdzorg en de Participatiewet. Deze overheveling van taken gaat gepaard met bezuinigingen vanuit de Rijksoverheid. De nieuwe taken bieden ruimte aan de kracht van de samenleving. De decentralisaties zien we dan ook als een kans om onze krachten en die van onze partners (inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers) nog meer te bundelen. We zijn ervan overtuigd dat we het samen beter kunnen organiseren: samen weten we beter wat we moeten doen en hoe. Samen kunnen we de ondersteuning en zorg dichterbij onze inwoners brengen en meer laten aansluiten op hun vraag en mogelijkheden. We vragen onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers dat zij meer verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor elkaar nemen. Dit vereist een andere houding en ander gedrag van onze partners. Deze benadering sluit aan bij de toename van de mondigheid van onze inwoners. Kwetsbare inwoners kunnen altijd op onze ondersteuning (blijven) rekenen: wij blijven hen een vangnet bieden!

De uitgangspunten uit de strategische visie "Samenleving aan zet" (2012) onderschrijven we voor de komende bestuursperiode. Het coalitieakkoord "Sterk vanuit de kern" sluit hierop aan. Beide titels geven aan dat we de komende 4 jaar nog meer aansluiten op de kracht van de samenleving. Wij gaan uit van de kracht van onze vier kernen, die ieder voor zich, naast uitdagingen, vooral sterke kanten hebben. Bovenal gaan we uit van de kracht van onze inwoners. Zij vormen de kern van onze gemeente.

Bij het ruimte geven aan de kracht van de samenleving is samenwerken met partners het kernwoord. Zo realiseren we dat de beschikbare (ervarings-) deskundigheden, capaciteit (tijd en "handen") en financiële middelen voor een gezamenlijk doel ingezet worden. Dit betekent een (verdere) verandering in de relatie tussen deze partners en ons als gemeentelijke overheid: wij willen en moeten meer aansluiten op ontwikkelingen in en behoeften uit de Heumense samenleving en de regio Nijmegen. Dit vraagt om verandering, beweging van onze gemeentelijke overheid als geheel: raad, college, directie en medewerkers. Alleen als alle neuzen dezelfde kant op staan, kunnen we de gewenste verandering, en daarmee een toekomstbestendige organisatie realiseren. Het is een belangrijke opdracht voor de komende bestuursperiode om de veranderende rollen en verantwoordelijkheden van ons en onze partners te benoemen en helderheid te bieden over de verwachtingen over en weer.

In deze inleiding leveren wij als college alvast een bijdrage aan dit proces door aan te geven wat onze bestuursstijl voor de komende periode zal zijn.

De hiervoor genoemde ontwikkelingen en benaderingen spelen een grote rol in ons collegewerkplan. We kiezen de komende 4 jaar voor een werkwijze die themagericht is, zoals blijkt uit de hoofdstukindeling. In deze inleiding formuleren we de centrale uitgangspunten voor de werkwijze van onze gemeentelijke overheid als geheel. Vervolgens benoemen we onze bestuursstijl om duidelijk te maken hoe wij als college de komende jaren aan de slag gaan. We sluiten de inleiding af met een leeswijzer.

Werkwijze van onze gemeentelijke overheid

Hieronder beschrijven we de volgende 3 centrale uitgangspunten voor de werkwijze van onze gemeentelijke organisatie:

- Aansluiten op de kracht van de samenleving;
- Participatie binnen kaders van de raad;
- Integrale aanpak.

Aansluiten op de kracht van de samenleving

Wij vertrouwen op de kracht van onze inwoners en dorpen. Veel inwoners zetten zich al actief in voor elkaar en voor hun wijk of dorp. Het aansluiten op de kracht in de samenleving is juist nu extra nodig, vanwege de komende zorgtaken op het gebied van jeugdzorg en zorg voor ouderen en mensen met een beperking. Ook bij de andere thema's gaan we meer ruimte geven aan de kracht van onze inwoners. Het betreft dus een algemene werkwijze voor ons gehele beleid.

Historie

De gemeente Heumen kent een rijke traditie van samenwerken met vele verschillende partners. Zoals (georganiseerde) inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere (gemeentelijke) overheden. Samenwerken hoort bij de Heumense cultuur, een cultuur waarvan we de vruchten plukken bij bijvoorbeeld de nieuwe taken die op ons afkomen. De wijze van samenwerken en de daarbij opgedane inzichten hebben zich in de loop der jaren duidelijk ontwikkeld.

In 2003 zijn we gestart met de werkconferenties "Afstemming welzijn, wonen en zorg", waarbij inwoners met beperkingen centraal staan. De 22 partners bestaan uit vertegenwoordigers van de doelgroep, professionele organisaties op het gebied van welzijn, wonen en zorg en de gemeente Heumen. Bij deze samenwerking hebben we o.a. geleerd hoe we als gemeente concreet invulling kunnen geven aan onze regierol en hoe wij deze rol kunnen combineren met het uitgangspunt van samenwerken op basis van gelijkwaardigheid. Via de werkconferenties hebben we de noodzaak van de inzet van externe, onafhankelijke professionele procesbegeleiding keer op keer ondervonden: procesbegeleiding is een vak apart en nodig om met vele partners gezamenlijk keuzes en afspraken te kunnen maken in de vorm van een gedeelde agenda waarvoor echt draagvlak bestaat. Daarnaast hebben we de kracht van het vieren van successen ontdekt en die van het tussentijds evalueren en "bijslijpen" van de samenwerking, om een duurzame samenwerkingsrelatie te realiseren. In 2013 hebben we het 10-jarige bestaan van de werkconferenties gevierd.

Ook bij het wijkgericht werken hebben we gemerkt hoe belangrijk een gedeelde agenda is voor het realiseren van concrete resultaten. Hierbij is het gezamenlijk bepalen van prioriteiten onmisbaar. Daarnaast hebben we geleerd dat het nodig is om steeds goede afspraken te maken over de rolverdeling tussen de diverse dorps- en wijkraden en de gemeente en om de verwachtingen over en weer te kennen. Het wijkgerichtwerken is doorgroeid en verbreed naar het samenwerken met inwoners via initiatieven en "vonkjes". Hierbij geven we ruimte en ondersteuning aan initiatieven van bewoners rondom een bepaald thema of onderwerp.

Dorpagenda's

In de komende bestuursperiode willen we de verschillende positieve ervaringen met het samenwerken met partners combineren. We gaan werken met dorpsagenda's om aan te kunnen sluiten bij de eigenheid en werk- en denkkraft van onze 4 dorpen. Met ieder dorp stellen we een gedeelde agenda op, om zo gezamenlijk via concrete resultaten de vitaliteit van onze kernen te versterken.

Participatie binnen kaders van de raad

Voor alle thema's geldt dat de gemeenteraad de kaders bepaalt voor het gemeentelijke beleid. Deze kaders betreffen het doel, de kwaliteit, omvang en financiële middelen. De gemeenteraad is namelijk de democratisch gekozen vertegenwoordiging van al onze inwoners. De gemeenteraad heeft bij zijn besluitvorming over deze kaders het algemene en toekomstige belang van de gemeente voor ogen. Binnen deze kaders, ook wel contouren genoemd, is er ruimte voor inspraak en participatie van partners, zoals inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers.

Integrale aanpak

We kiezen voor goed afgestemd en samenhangend beleid. Daarom benoemen we bij de thematische hoofdstukken uit ons collegeplan ook steeds de onderlinge samenhang. Deze samenhang is nodig om aan te kunnen sluiten bij de behoeften van de huidige, maar ook toekomstige generaties van onze samenleving. Duurzaamheid is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Op het brede sociale domein (WMO, Jeugdzorg en Werk en inkomen) organiseren we bijvoorbeeld één integrale toegang. En de werkwijze van deze toegang dient uit te gaan van het streven naar "één gezin- één plan – één regisseur". Onze algemene dienstverlening aan onze inwoners vindt plaats vanuit een centrale Publieksbalie waar inwoners terecht kunnen voor informatie over allerlei onderwerpen en een groot deel van onze producten en diensten.

Een belangrijke voorwaarde voor integraal beleid is samenwerking en afstemming, zowel intern binnen het gemeentehuis als extern met onze partners. De gemeente Heumen prijst zich gelukkig met vele goede samenwerkingsverbanden waarin het belang van onze inwoners voorop staat. Deze zullen we voortzetten en waar nodig versterken.

Bestuursstijl college

Wat kunnen onze inwoners, dorpen en partners de komende 4 jaar van ons als college verwachten? Wij kiezen voor een bestuursstijl waarin 4 kenmerken centraal staan.

Daadkrachtig bestuur

De komende 4 jaar pakken we door en maken we werk van de in dit collegewerkplan verwoorde ambities. Dit betekent dat de beschreven projecten niet vrijblijvend zijn. Om daadkrachtig te kunnen besturen zijn heldere rollen en verantwoordelijkheden essentieel. Daarnaast is bestuurlijke ruimte nodig om, indien nodig, nadere keuzes te kunnen maken of eerdere keuzes te kunnen herzien. Wij zullen de keuzes maken en deze duidelijk communiceren, zodat helder is wat inwoners en partners van ons kunnen verwachten.

Realistisch en verantwoord bestuur

Wij gaan realistisch en verantwoord besturen. Dit betekent dat we ervan overtuigd zijn dat onze gepresenteerde plannen ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. Daarnaast kiezen we voor verantwoord bestuur in de brede zin van het woord, dus financieel verantwoord beleid en ook duurzaam beleid, waarbij respectvol omgaan met mens, natuur en milieu de kern is.

Besturen met elkaar

Wij vertrouwen op de kracht van onze inwoners en dorpen en willen graag met hen samenwerken om gezamenlijke ambities te realiseren. Wij zullen daartoe contact met hen zoeken om met elkaar in gesprek te gaan. Hetzelfde geldt voor andere partners, zowel op lokaal als regionaal niveau. We denken dan o.a. aan onze lokale maatschappelijke organisaties en ondernemers én aan de gemeenten in de regio Nijmegen en in het bijzonder onze buurgemeente Mook en Middelaar. Bij gemeentelijke samenwerking hanteren wij het uitgangspunt 'schaal volgt thema' zoals verwoord in de kadernota 'Grip op Samenwerking'. Dit houdt in dat wij taken beleggen op een schaal die het meest passend is. Lokaal wat lokaal kan, samen met Mook en Middelaar of samen met de regio Nijmegen. We willen samenwerken vanuit duurzame relationele betrokkenheid. We gaan het samen doen!

Transparant bestuur

De "buitenwereld" moet kunnen volgen wat wij als bestuur doen en waar wij voor staan. Daarom kiezen we voor een transparante, open bestuursstijl, zodat we steeds goed kunnen uitleggen waar we mee bezig zijn.

Leeswijzer

In deze inleiding zijn de algemene kenmerken benoemd van de werkwijze (het HOE) van de gemeentelijke organisatie voor de komende 4 jaar. In de 5 hoofdstukken staan de volgende inhoudelijke thema's (het WAT) centraal:

- 1 Leven;
- 2 Wonen;
- 3 Bouwen;
- 4 Toekomstbestendig;
- 5 Dorpsagenda.

Ieder hoofdstuk, met uitzondering van hoofdstuk 5, start met een kader waarin de relevante uitgangspunten uit de strategische visie van de gemeente Heumen "Samenleving aan zet" (raadsbesluit maart 2012) staan. Vervolgens benoemen we, vanuit dit strategisch kader, de prioriteiten van het college in de bestuursperiode 2014 – 2018. Deze prioriteiten staan vermeld als subthema's. Hierbij komt nieuw beleid aan bod en bestaand beleid dat anders moet. Bij de uitwerking van alle subthema's komen de volgende aspecten steeds aan de orde:

- Wat wordt beoogd?;
- Wat gaan we doen?;
- Samenhang met andere thema's.

Hoofdstuk 1 Leven

- Bestuurlijk primaat: Ellen de Swart
- Ambtelijke coördinatie: Anke van Eijken

Strategisch kader "Samenleving aan zet" (maart 2012)

Inwoners zetten zich actief in voor elkaar, hun wijk of hun dorp

De Heumense samenleving is in sociaal opzicht vitaal. De inwoners zetten zich actief in voor hun wijk of dorp. Wij prijzen ons gelukkig met onze vele vrijwilligers en mantelzorgers, we zullen hen de komende jaren hard nodig hebben. We vinden het belangrijk een gemeenschap te zijn waarin iedereen, van jong tot oud, meedoet en meetelt. Wij zijn er trots op dat veel inwoners zich thuis voelen in onze dorpen en oog hebben voor elkaar. Hier hoort bij dat zij elkaar aanspreken op hun gedrag.

Inwoners in een kwetsbare positie krijgen goede ondersteuning

We gaan uit van de eigen kracht en zelfredzaamheid van onze inwoners en hun sociale omgeving. Inwoners die kwetsbaar zijn en minder goed voor zichzelf kunnen zorgen, hebben vaak (tijdelijke) ondersteuning nodig. We willen dat deze steun wordt verleend. Wij gaan uit van de vraag van de inwoner zelf en zijn eigen krachten en mogelijkheden. Vervolgens kijken we naar de mogelijkheden voor hulp vanuit de eigen sociale omgeving. Pas daarna komt professionele ondersteuning in beeld.

Om dit te realiseren, moeten steunverlenende organisaties goed samenwerken met elkaar en met eventuele mantelzorgers. Een mooi voorbeeld is de samenwerking die is ontstaan vanuit de werkconferenties 'Afstemming welzijn, wonen en zorg'.

Inwoners in een kwetsbare positie willen we vooral helpen met behulp van algemene, voor iedereen toegankelijke voorzieningen. We kiezen minder voor voorzieningen waarvoor een indicatie vereist is.

Heroverwegen van voorzieningenniveau

We nemen het gemeentelijke voorzieningenniveau kritisch onder de loep en bekijken wat anders kan:

- We kiezen voor kwaliteit boven kwantiteit;
- We stimuleren het optimaal én multifunctioneel gebruik van onze voorzieningen;
- We willen goed bereikbare voorzieningen.

Prioriteiten bestuursperiode 2014 - 2018

1.1 Versterken infrastructuur van voorzieningen met maatschappelijk draagvlak

1.1.1 Wat wordt beoogd?

Onze gemeente kent diverse voorzieningen op het terrein van sport, ontmoeting, welzijn en cultuur. Deze voorzieningen vormen geen doel op zich, maar zijn een middel om maatschappelijke activiteiten te kunnen laten plaatsvinden. Daarmee zijn ze essentieel voor de samenleving. Wij ondersteunen deze voorzieningen. De gemeente draagt bij aan de instandhouding van deze voorzieningen door te investeren in de basisinfrastructuur en in groot onderhoud. De jaarlijkse exploitatiekosten zijn in principe voor de gebruikers van deze voorzieningen. We gaan de exploitatiesubsidies op een verantwoorde wijze afbouwen. Dit is in lijn met de veranderende rol van de overheid en de grotere verantwoordelijkheid die wordt neergelegd bij onze inwoners.

Malden heeft een hoog niveau aan voorzieningen. De voorzieningen staan onder druk. In Malden is er, als logisch gevolg van de snelle groei van de afgelopen decennia, een minder vanzelfsprekend gemeenschapsgevoel in vergelijking met de andere kernen. Wij willen daarom investeren in de verbinding tussen de mensen.

1.1.2 Wat gaan we doen?

Om het uitgangspunt te realiseren dat in principe de gebruikers zorg dragen voor de jaarlijkse exploitatiekosten, gaan wij - in overleg met de verenigingen en stichtingen – in de periode 2015-2017 de exploitatiesubsidie van de dorpshuizen op verantwoorde wijze afbouwen.

Wij gaan inzetten op toekomstbestendige binnen- en buitensportaccommodaties. Dit doen we door meer gemeentelijke subsidie beschikbaar te stellen voor de aanleg/renovatie van sportaccommodaties. Voor de binnensport geldt dat we streven naar voldoende sportaccommodaties in Malden en de drie andere kernen. In Malden onderzoeken we de mogelijkheden van een nieuwe sportaccommodatie en een nieuw zwembad. Sporthal Passelegt in Overasselt gaan wij tijdelijk financieel ondersteunen, zodat de stichting de sporthal weer op eigen kracht sluitend kan exploiteren. Deze sporthal is van belang voor de kleine kernen.

Op basis van de visie op maatschappelijk vastgoed gaan wij het gebruik van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed herijken. Voor Maldensteijn betekent dit dat naast het huidige gebruik van dit vastgoed ook gekeken moet worden naar uitbreiding van de functie en rol van Maldensteijn in de toekomst, met o.a. een bibliotheek- en zorgfunctie.

Daarnaast gaan wij in verband met de ontwikkeling van leerlingenaantallen en onderwijshuisvesting de schoolhuisvesting aan de oostzijde van de Rijksweg concentreren op één nieuwe schoollocatie.

1.1.3 Samenhang met andere thema's

Voor wat betreft het subthema "Versterken infrastructuur voorzieningen met maatschappelijk draagvlak" is er samenhang met de volgende thema's:

- Thema "Bouwen" (3): nieuw sportcomplex Malden, nieuwbouw Vuurvogel I en II en Regenboog op de locatie van de voormalige Toermalijn en het omzetten van leegstaande lokalen in de brede school Broeksingel in appartementen);
- Thema "Wonen" (2): energie duurzaam maken van sport- en dorpsaccommodaties.

1.2 Decentralisaties

1.2.1 Wat wordt beoogd?

Wij zien het als onze kerntaak om de meest kwetsbare inwoners te ondersteunen. De decentralisaties gaan uit van de eigen kracht van onze inwoners maar voor diegene die het echt niet op eigen kracht kunnen bieden wij een vangnet. We gaan zorg en ondersteuning eerder inzetten, dicht bij de inwoners organiseren. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van lokale voorzieningen, de eigen mogelijkheden van inwoners en/of ondersteuning door familie, burens of vrijwilligers. Daarmee verwachten we dat het beroep op dure voorzieningen beperkter wordt. Dat is nodig, zodat die voorzieningen ingezet kunnen worden voor mensen die ze écht nodig hebben.

Enkele grote opgaven waar we op dit moment voor staan en die de komende jaren hun beslag gaan krijgen, zijn de drie decentralisaties: van AWBZ naar WMO, de Jeugdzorg en de Participatiewet. De nieuwe taken vallen met ingang van 1 januari 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Ze bieden ons de kans om samen met inwoners en maatschappelijke partners zaken echt anders aan te pakken en samen zaken te veranderen. We willen dat organisaties meer met elkaar samenwerken om te zorgen voor een integraal aanbod. We zoeken de balans in wat iemand zelf kan en wat hij mag en kan verwachten van de omgeving en van de gemeente. We zijn samen verantwoordelijk en gaan uit van wederkerigheid.

De decentralisaties vragen om meer en andere vrijwilligers en daarmee ook om een herziening van de ondersteuning van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Vanwege het toenemend beroep dat op mantelzorg zal worden gedaan in het kader van de decentralisaties, zal er extra aandacht moeten zijn voor mantelzorgondersteuning en respijtzorg. In de nieuwe kadernota "Meedoen naar vermogen 2015-2018" zullen deze beleidsaanpassingen worden verwoord.

1.2.2 Wat gaan we doen?

Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

De nieuwe (zorg)taken bieden, zoals aangegeven, de kans om de zorg en ondersteuning dicht bij onze inwoners te organiseren. We willen één toegang voor ondersteuning op alle leefgebieden. Via de lokale toegang en het creëren van één lokaal team voor de ambulante ondersteuning wordt het mogelijk om het uitgangspunt 'één huishouden, één ondersteuningsplan en één gisiseur' te realiseren.

Wij gaan rondom de uitvoering van de nieuwe taken nadrukkelijk inzetten op preventie en eigen kracht. We stimuleren initiatieven die ervoor zorgen dat kwetsbare inwoners zo veel mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Bewustwording ten aanzien van het belang van het opbouwen en behouden van het eigen (sociale) netwerk is daarbij belangrijk. We borgen preventieve voorzieningen, zoals jeugd- en jongerenwerk, ouderenwerk, mantelzorgondersteuning en voortzetting van het peuterspeelzaalwerk voor minima (één jaar in afwachting van de landelijke regeling). Daarnaast zetten we in op het realiseren van een goede aansluiting (in beide richtingen) tussen de uitvoering van de nieuwe (zorg)taken en de eerstelijnszorg.

Ook de nieuwe taak dagbesteding willen we zo veel mogelijk dicht bij inwoners organiseren. We vragen van de lokaal actieve maatschappelijke partners, zowel vrijwilligers als professionals, om dit in samenwerking te doen. We sluiten daarbij aan op de behoefte en mogelijkheden in wijken en kernen. Wij ondersteunen initiatieven om eenzaamheid onder ouderen tegen te gaan.

Door aanvullende regelingen zorgen wij ervoor dat ondanks alle veranderingen er voor de meest kwetsbare inwoners altijd een vangnet bestaat. Omdat wij er zeer aan hechten dat eventuele tekortkomingen in zorg en ondersteuning snel zichtbaar worden en ook vroegtijdige signalen hierover zo snel mogelijk worden opgepakt, komt er een onafhankelijk meldpunt voor klachten en signalen.

Voor het begeleiden van inwoners bij hun ondersteuningsvraag organiseren wij onafhankelijke cliëntondersteuning.

Participatiewet

Ter uitvoering van de Participatiewet gaan we vanuit het regionale werkbedrijf, in nauwe samenwerking met bedrijfsleven en het onderwijs, bestaande en nieuwe doelgroepen werk of een zinvolle (arbeidsmatige) dagbesteding aanbieden. Werk is het middel bij uitstek om deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast is het belangrijk om zelf verantwoordelijkheid te dragen voor je eigen leven en/of je eigen gezin. Eigenwaarde, een bijdrage leveren, er toe doen en meedoen zijn de kernbegrippen.

Als het vinden van werk (tijdelijk) niet lukt, bieden wij een vangnet via bijvoorbeeld het armoedebeleid en/of de schuldhulpverlening. Ook binnen dit vangnet gaan wij de eigen kracht en/of aanwezige talent benutten. Waar dat mogelijk is gaan we op weg naar werk, waar dat (nog) niet kan of lukt, zetten we in op het leveren van een zinvolle bijdrage c.q. passende bijdrage aan de samenleving.

Op dit moment is de impact van al deze veranderingen nog niet exact duidelijk. Er zijn risico's: zo is het onzeker of de toegekende (implementatie)middelen afdoende zijn om de uitvoering kostenneutraal uit te voeren. En het is spannend of de vernieuwing die wij van onze samenwerkingspartners vragen in korte tijd haalbaar is. Daarom zullen wij de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen intensief monitoren en regelmatig evalueren. Als dat nodig is sturen we (tussentijds) bij; we houden uw raad op de hoogte en als het onvermijdelijk is zullen met uw raad in gesprek gaan over de mogelijke inzet van extra middelen.

1.2.3 Samenhang met andere thema's

Het subthema "Decentralisaties" kent samenhang met de volgende 2 onderdelen van het thema "Wonen":

- openbare ruimte toegankelijker en aantrekkelijker maken voor ouderen en mensen met een beperking (2.1);
- het in stand houden van winkelvoorzieningen en werkgelegenheid (2.4).

Hoofdstuk 2 Wonen

- Bestuurlijk primaat: Henk van den Berg
- Ambtelijke coördinatie: Walter Elemans

Strategisch kader "Samenleving aan zet" (maart 2012)

Een groen, landelijk gebied met een afwisselend landschap en een kleinschalig recreatief aanbod

Heumen heeft veel groen, in een afwisselend landschap. Deze belangrijke kwaliteiten willen we behouden en verder ontwikkelen. Recreatie en toerisme zijn economisch kansrijke groeisectoren. Samen met ondernemers en buurgemeenten gaan we meer kleinschalige culturele en recreatieve initiatieven ontwikkelen en meer gebruik maken van ons mooie landschap.

Ieder dorp zijn eigen identiteit

We willen dat onze dorpen hun eigen identiteit behouden. In iedere kern is er voldoende ruimte om te wonen, te leven en te werken. In het buitengebied en de drie kleine dorpen is ruimte voor landbouw, natuur en recreatie. In Malden ligt het accent op een meer stedelijke uitstraling. Malden is een aantrekkelijke woonkern met een centrumfunctie voor de hele gemeente en ook daarbuiten. Het centrum is herkenbaar en aangenaam om te verblijven.

De dorpen zijn goed bereikbaar

We willen dat onze dorpen goed bereikbaar zijn. We stimuleren het fietsverkeer en het openbaar vervoer, voor zover dat tot onze lokale mogelijkheden behoort. De bereikbaarheid komt onder druk te staan, doordat het autogebruik blijft toenemen. In Malden is dit een knelpunt. Wij gaan samen met direct betrokkenen zoeken naar alternatieve routes voor het autoverkeer door Malden. We hechten belang aan een goed bereikbaar winkelcentrum in Malden.

De openbare ruimte is van en voor iedereen

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het landschap doen we samen. Onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving. Bij het beheer letten we op de aspecten 'schoon', 'heel' en 'veilig'.

De openbare ruimte is voor iedereen, wat betekent dat iedereen er gebruik van moet kunnen maken. Dit brengt met zich mee dat deze zoveel mogelijk toegankelijk moet zijn voor inwoners met een beperking.

Ondernemers krijgen kansen

In Heumen wordt gewoon én gewerkt. Wij stimuleren – en faciliteren zo nodig – ondernemerschap, onder meer in de dienstensector. Wij verwachten van onze ondernemers dat zij oog hebben voor onze inwoners en voor de omgeving waarin zij ondernemen.

Een duurzame samenleving

Wij willen een duurzame samenleving zijn, om een wereld achter te laten die ook voor toekomstige generaties leefbaar is. De kern is het respectvol omgaan met mens, natuur en milieu.

Prioriteiten bestuursperiode periode 2014 – 2018

2.1 Openbare ruimte

2.1.1 Wat wordt beoogd?

Een aantrekkelijke woonomgeving heeft een positieve invloed op de vitaliteit van de kernen en het leefgenot van de mensen in die kernen. Waar samengewerkt wordt aan het bevorderen van die aantrekkelijkheid verwachten wij een versterking van de sociale samenhang. Voor initiatieven van inwoners is volop ruimte. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte door de gemeente sluit, waar dat verantwoord en

mogelijk is, aan op die initiatieven. De inzet is investeringen in het fysieke domein te laten doorwerken in het welzijn van onze inwoners.

Het streven naar een prettige, veilige en toegankelijke openbare ruimte voor iedereen vraagt een integrale aanpak, zowel bij grotere investeringen als bij beheer en onderhoud. De bestaande infrastructuur is het uitgangspunt. Uitbreiding is niet aan de orde. "Voor iedereen" betekent met oog voor jong en oud, met en zonder beperkingen en vanuit het besef dat mannen en vrouwen de openbare ruimte soms anders ervaren. De veiligheid of veiligheidsbeleving van onze inwoners krijgt ruim aandacht. Samen met de partners op dit terrein geven we de verkeersveiligheid bijzondere aandacht, met name die van kwetsbare verkeersdeelnemers (fietsers en voetgangers).

2.1.2 Wat gaan we doen?

Naast het gebruikelijke beheer en onderhoud van de openbare ruimte gaan we het samenspel tussen inwoners en de gemeente intensiveren. Na de introductie van een initiatievenaanpak in de afgelopen jaren starten we nu met dorpsagenda's. Wij verwachten dat sommige wijken en kernen keuzes maken die betrekking hebben op de openbare ruimte, m.n. het groen. Waar mogelijk zoeken we afstemming, starten we nieuwe pilots en versterken we het onderhoudsniveau.

De actualisatie van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) zorgt voor het (her)benoemen van uitgangspunten op het brede terrein van verkeer en vervoer. In samenspraak met Stadsregio en provincie Gelderland formuleren we toekomstige maatregelen voor de auto, het openbaar vervoer, de fiets en de voetganger. We ontwikkelen een brede scoop, met de bestaande infrastructuur als uitgangspunt. We richten ons niet op een alternatieve route voor het autoverkeer (rondweg). Optimalisatie van de fietspadenstructuur wordt met voorrang opgepakt: bestaande fietspaden worden verbeterd, sommige worden met elkaar verbonden en de bereikbaarheid van het centrum van Malden vanuit de wijken zal worden versterkt. Ook verlenen we medewerking aan de snelfietsverbinding tussen Nijmegen en Cuijk.

De toegankelijkheid van de openbare ruimte krijgt een vaste plaats in het GVVP. Bij renovatie en onderhoud leggen we het accent meer op de toegankelijkheid dan eerder. De bel- en herstelactiviteiten bieden mogelijkheden voor een inhaalslag. Met voorrang wordt de inrichting van de Dorpsstraat in Heumen opgepakt.

We gaan, vanuit een integrale en projectmatige aanpak, samen met onze partners sneller inspelen op veiligheid(sbeleving). Bij de omgevingsveiligheid leggen we de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners, onder andere bij inbraakpreventie, jeugd vandalisme en verkeershandhaving.

2.1.3 Samenhang met andere thema's

Het subthema "Openbare ruimte" kent samenhang met o.a. de volgende (sub)thema's:

- Decentralisaties (1.2);
- Bouwen (3);
- Natuur en landschap (2.4);
- Hart voor Malden (2.3).

2.2 Milieu

2.2.1 Wat wordt beoogd?

Meer aandacht voor duurzaamheid. Als de gemeente Heumen in 2050 een klimaatneutrale gemeente wil zijn vraagt dat versterking van het bewustzijn rondom duurzaamheid in de volle breedte. Inwoners, partners en gemeentelijke organisatie werken via de gedeelde agenda samen aan een transitie.

2.2.2 Wat gaan we doen?

Het Milieubeleidsplan 2013-2016 actualiseren we vanaf jaarschijf 2015. We leggen meer nadruk op het versterken van het bewustzijn en daarnaast willen wij meewerken aan initiatieven op het terrein van duurzame energieopwekking en energiebesparing en ook aan het terugdringen van zwerfvuil in de openbare ruimte

Vanuit het besef "Afval=Grondstof" zullen we het scheiden van afval verder gaan uitrollen.

Verduurzaming van de openbare verlichting pakken we op in combinatie met groot onderhoud.

We werken niet mee aan megastallen en schaliegaswinning.

De duurzaamheidsparagraaf krijgt in alle voorstellen aan het college en de raad de noodzakelijke aandacht.

2.2.3 Samenhang met andere thema's

Het subthema "Milieu" kent samenhang met o.a. de volgende (sub)thema's:

- Versterken infrastructuur van voorzieningen met maatschappelijk draagvlak (1.1);
- Bouwen van maatschappelijke voorzieningen in Malden (3.2);
- Organisatie in beweging (4.1).

2.3 Hart voor Malden

2.3.1 Wat wordt beoogd?

We willen een aantrekkelijk en toekomstbestendig centrum van Malden, zoals beschreven in de houtskoolschets. Voor het centrum van Malden verbeteren we de verkeerscirculatie via logische verkeerslijnen. De oost - west as in Malden gaan we vergroenen. Daarnaast versterken we de ontmoetingsfunctie.

2.3.2 Wat gaan we doen?

We gaan de verkeerscirculatie verbeteren door het uitvoeren van een aantal grote projecten, zoals het herinrichten van de Schoolstraat, het Zuidplein en de Promenade in combinatie met de Rijksweg. Door deze ingrepen wordt de vindbaarheid van de parkeerplek Kloosterhof groter, worden parkeerplekken voor auto en fiets beter ruimtelijk verdeeld in aansluiting op de ingangen van het centrum en worden de toegangswegen naar het centrum logischer en veiliger. In aanvulling daarop treffen we eenvoudige maatregelen om de verkeerscirculatie verder te verbeteren. Die bestaan uit enkele verkeertechnische aanpassingen en het trachten te veranderen van gedrag van gebruikers door onder andere handhaving.

De oost - west as maken we groener door de versterking van de inrichting van het Kroonwijkplantsoen, de herinrichting van de Schoolstraat in aansluiting op het Kroonwijkplantsoen en het zodanig aanpassen van de Promenade dat daar meer ruimte ontstaat voor vergroening. Wij vinden voor de versterking van de oost - west as de herinrichting van de Rijksweg nodig waarmee we de oversteekbaarheid van het dorpsplein naar het winkelcentrum te verbeteren, de weg vergroenen en de algehele leefbaarheid van het centrum van Malden behouden. De gemeentelijke invloed op de Rijksweg hangt sterk af van de mogelijkheden die onze externe partner, de provincie Gelderland, biedt.

De ontmoetingsfunctie van het dorpsplein versterken we door hier burgerinitiatieven te faciliteren en een zitplek te ontwikkelen voor jong en oud. Ook intensiveren wij de samenwerking met ondernemers en eigenaren van het winkelcentrum om het winkelcentrum leefbaar te houden.

Bij de fasering in de uitvoering houden we rekening met het behoud van voldoende parkeerplekken voor het winkelcentrum. We gaan tussentijds na wat de effecten zijn van de uitgevoerde maatregelen en betrekken die bij de verdere planontwikkeling. Verder benutten we de subsidiemogelijkheden waar die er zijn.

2.3.3 Samenhang met andere thema's

Het subthema "Hart voor Malden" kent samenhang met o.a. de volgende (sub)thema's:

- Openbare ruimte (2.1);
- Economie, recreatie en toerisme (2.4);
- Bouwen van maatschappelijke voorzieningen in Malden (3.2).

2.4 Economie, recreatie, toerisme en Erfgoed

2.4.1 Wat wordt beoogd?

We willen de bedrijvigheid in onze gemeente in de breedte stimuleren. Lokale ondernemers zijn voor ons belangrijke partners. Winkels en het winkelcentrum zijn mede bepalend voor het voorzieningenniveau voor onze inwoners.

Heumen is geen eiland maar maakt deel uit van een regionale arbeidsmarkt. De verdere uitbouw van de werkgeversbenadering biedt kansen om meer inwoners een vaste plek op de arbeidsmarkt te geven. Het nieuwe regionale werkbedrijf kan specifieke ondersteuning geven, met name gericht op jongeren en op degenen die een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

De recreatieve en toeristische potentie van onze gemeente willen we stimuleren. Behoud en versterking van het bijzondere landschap en de veelzijdige natuur maakt Heumen tot een aantrekkelijke gemeente. Zeker wanneer sporen uit het verleden, in de vorm van rood en groen erfgoed, meer zichtbaar gemaakt worden.

2.4.2 Wat gaan we doen?

We overleggen frequent met de Ondernemersvereniging over de lokale economie en hoe die samen te versterken. Middels regelmatig contact met ondernemers en bedrijfsbezoeken wil de gemeente dicht bij de ondernemer staan. We dragen zorg voor een goede integrale dienstverlening aan onze ondernemers, zowel digitaal als op afspraak.

We willen dat zo veel mogelijk inwoners die nu zonder werk zitten een plek op de arbeidsmarkt vinden. Om hen daarbij te ondersteunen hebben we korte lijnen met het lokale bedrijfsleven en zorgen we intern voor integrale afstemming. Bij de overgang van deze taak van de gemeente naar een regionaal werkbedrijf willen we deze kwaliteit in stand houden. Vanuit het regionale werkbedrijf (incl. Jongerenloket) zal de werkgeversbenadering verder uitgebouwd worden. Minder aanbodgericht en meer vanuit de werkgever. Tegen gaan van uitval van jongeren krijgt hoge prioriteit.

Met Heumen Actief, waarbij de meeste toeristische ondernemers in de gemeente zijn aangesloten, gaan we de ambitie voor de toeristische sector nader vaststellen. De gemeente zal medewerking verlenen aan een bestemmingsplanwijziging voor een extra horecavoorziening aan het water.

Waar mogelijk honoreren we initiatieven op het gebied van erfgoed of het behoud en de versterking van natuur en landschap. Een jaarlijkse werkconferentie met de verschillende partners maakt kansrijke projecten zichtbaar en brengt deelnemers met elkaar in contact. Het plattelandsfonds zal, daar waar nodig, ingezet worden voor financiële ondersteuning. Als het gaat om het versterken van de cultuur-historische waarden in de gemeente is het erfgoedplatform de belangrijkste partner.

Het Winkelcentrum Malden is van groot belang voor de werkgelegenheid en leefbaarheid in onze gemeente. We willen daarom de contacten met vastgoedeigenaren/winkeliers van het Winkelcentrum intensiveren. Plannen om de positie van het Winkelcentrum te versterken zullen we zo mogelijk ondersteunen. We gaan de bereikbaarheid van het Winkelcentrum verbeteren.

2.4.3 Samenhang met andere thema's

Het subthema "Economie, recreatie en toerisme" kent samenhang met de volgende (sub)thema's:

- Hart voor Malden (2.3);
- Milieu (2.2).

Hoofdstuk 3   **Bouwen**

- Bestuurlijk primaat: Henk van den Berg
- Ambtelijke coördinatie: Walter Elemans

Strategisch kader "Samenleving aan zet" (maart 2012)

Wonen voor het leven

We willen dat zoveel mogelijk inwoners hun hele leven in onze samenleving kunnen wonen. Dit vraagt om een combinatie van passende huisvesting, bereikbare voorzieningen en een toegankelijke woonomgeving. De woonmogelijkheden zijn per dorp verschillend.

De woonbehoefte van onze inwoners verandert, mede door demografische veranderingen (minderjongeren, meer ouderen). Daarnaast hebben we te maken met verdunning van huishoudens (minder personen per huis) en stabilisatie van de bevolking. De mogelijkheden om via nieuwbouw hierop in te spelen nemen af. Deze worden namelijk op hoofdlijnen door regionale afspraken bepaald. We benutten de kansen die er voor nieuwbouw zijn. Ook geven wij het aanpassen van bestaande woningen meer accent. Onze invloed als gemeentebestuur en organisatie is hierbij overigens beperkt. Het overgrote deel van de woningvoorraad is particulier eigendom. En de huurwoningen zijn in bezit van een woningcorporatie.

Extra aandacht voor huisvesting voor ouderen en starters

Onze inwoners hebben verschillende woonwensen. Daarom willen we een meer divers woningaanbod. We moeten vooral rekening houden met de toename van het aantal oudere inwoners. Moderne technologie en media zijn te benutten om huisvesting geschikt te maken voor ouderen. Het huidige woningaanbod voor starters is beperkt. Daarom stimuleren we het realiseren van betaalbare woningen voor deze doelgroep.

Goede woonmogelijkheden zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en gemeentebestuur

Het realiseren van passende huisvesting zien we als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en gemeentebestuur. We vergroten het bewustzijn van onze inwoners dat zij zelf meer initiatief en verantwoordelijkheid moeten nemen om dit te bereiken. Collectieve initiatieven die in deze richting gaan ondersteunen wij zoveel mogelijk. Nieuwbouwplannen ontwikkelen wij in samenwerking met de woningbouwcorporatie en particuliere bouwers. Initiatieven voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) zullen we stimuleren.

Prioriteiten bestuursperiode 2014 – 2018

3.1   Bouwen van woningen voor jongeren, jonge gezinnen en ouderen

3.1.1   Wat wordt beoogd?

Centraal staat ook hier de aansluiting bij de Heumense samenleving. Vanuit de eigenheid van de kernen en rekening houdend met de ontwikkelingen in de demografie voegen we, daar waar nog nieuwbouw aan de orde is, ondervertegenwoordigde woningtypes toe aan de woningvoorraad. Op die manier sluiten we aan op de vraag van onze inwoners en zetten we maximaal in op levenslang (zo lang als mogelijk zelfstandig) wonen in de eigen omgeving.

Het werkveld en de reikwijdte van de doelstelling op het gebied van Bouwen brengt met zich mee dat ook hier samenwerking door alle betrokken partijen voorop staat. Het gaat dan om inwoners, (toekomstige) huiseigenaren, woningbouwcoöperatie Oosterpoort, zorgcentrum Malderburch en uiteraard de gemeente. De rol van de gemeente is: zorgen voor een passend ruimtelijk kader, faciliteren en randvoorwaarden scheppen.

Om het ruimtelijke kader goed te laten aansluiten op de toekomstige vraag is in december 2013 het woningbouwprogramma herijkt. Daarmee heeft de gemeenteraad de kaders voor de uitvoering vastgesteld. De herijking kent twee hoofdlijnen. Bij de herijking is ten eerste de hoeveelheid van de nieuw te bouwen

woningen in lijn gebracht met de omvang en de te verwachte vraag vanuit de kernen. Het accent is ten opzichte van het herijkte woningbouwprogramma qua aantallen verschoven van de kleine kernen naar Malden. Ten tweede worden met de herijking juist die soorten nieuw te bouwen woningen toegevoegd die in het huidige woningbestand ontbreken of ondervertegenwoordigd zijn, gelet op de verwachte vraag. Bij de relatief beperkte mogelijkheden voor nieuwbouw richten we ons op jongeren, starters en op de steeds groter worden groep ouderen.

Daarnaast kiezen wij er voor om verspreid te bouwen over de gemeente, in aansluiting op de sfeer en karakter van onze dorpen, om zo de vitaliteit en leefbaarheid van de dorpen te versterken. Daarbij is er uiteraard ook aandacht voor een goede verhouding van steen en groen in de betreffende kern. De nieuwe woningen worden levensloopbestendig gebouwd en worden getoetst aan de gemeentelijke praktijkrichtlijn (duurzaam bouwen).

3.1.2 Wat gaan we doen?

We zetten de bestaande samenwerking op het gebied van bouwen voort. Onze kernpartners Oosterpoort en Malderburch spelen daarbij een belangrijke rol. Ook de samenwerking met (toekomstige) huiseigenaren in de vorm van CPO's (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) blijven wij een warm hart toedragen. Initiatieven als een CPO waar inwoners verantwoordelijkheid nemen voor de eigen toekomstige woonsituatie, zijn een welkome aanvulling op het bestaande woonaanbod, zeker als het ouderen betreft.

Het realiseren van nieuwbouw in bestaande situaties is in het verleden moeizaam verlopen. Gekozen wordt voor een slagvaardige op resultaat gerichte aanpak.

Voor wat betreft participatie kiezen we voor inspraak en meedenken vanuit het gestelde kader. Niet de opgave zelf maar de wijze waarop de opgave wordt gerealiseerd is onderwerp van gesprek.

Voor wat betreft programmering zetten we 30% hoger in dan de aantallen die gerealiseerd behoeven te worden. Hiervoor is gekozen omdat tijdens de ontwikkelfases soms vertraging en of andere belemmeringen optreden waardoor plannen niet of met lagere aantallen gerealiseerd worden.

Concreet betekent dit dat in de periode 2014-2025 450 woningen gerealiseerd zullen worden. Rekening houdend met de 30% overcapaciteit programmeren wij hiervoor 585 woningen. In Malden bestaat het programma uit het toevoegen van 369 woningen. In de kerkdorpen worden 216 woningen gerealiseerd. Bij het programma hebben wij de plancapaciteit van de Kanaalzone buiten beschouwing gelaten. Deze locatie zullen wij opnieuw overwegen als de omstandigheden dusdanig gewijzigd zijn dat er sprake is van een haalbare ontwikkeling.

Speerpunt in het programma is de woningbehoefte van senioren, starters, jongeren en jonge gezinnen en inwoners met een zorgbehoefte die in het kader van de extramuralisering van de zorg langer zelfstandig blijven wonen (Passend Wonen).

Als eerste worden vanuit dit kader de locaties Jozefschool, Raadhuisstraat en Vieracker ontwikkeld.

Op de locatie Jozefschool bestaat het programma uit het realiseren van 25 appartementen voor senioren en zorgbehoevenden in de sociale huursfeer, eventueel in combinatie met betaalbare koop, in een gebouw bestaande uit deels 3 en deels 4 bouwlagen.

Op de locatie van de sportzaal aan de Raadhuisstraat worden 7 grondgebonden woningen gerealiseerd ten behoeve van senioren en zorgbehoevenden in de vrije sector koop of huur, uitgevoerd in één bouwlaag met kap.

In samenhang met het ontwikkelen van deze beide locaties krijgt de omgeving van de Kerkweg en Malderburchstraat een kwaliteitsimpuls.

Bij de locatie Vieracker is gekozen voor een programma met 20 betaalbare koop- of eventueel sociale huurwoningen. Dit programma wordt aangevuld met duurdere koop- of huurwoningen om zo voor de totale ontwikkeling een hoogwaardig stedenbouwkundig aanzicht vanaf de Rijksweg te realiseren.

Voor de overige locaties in Malden, de locaties van De Vuurvogel en De Regenboog aan de Veldsingel en De Schoren, geldt dat deze eerst een invulling kunnen krijgen als eerst de onderwijshuisvesting aan de oostzijde van de Rijksweg is gerealiseerd. De intentie is om deze vrijkomende schoollocaties te benutten voor woningbouw. De keuze voor het programma op deze locaties is echter pas aan de orde als er een aanpak voor deze locatie wordt opgesteld. Op dat moment wordt ook de mogelijkheid tot behoud en herbesteding van het gebouw van basisschool De Vuurvogel I gezien.

In Overasselt is de ontwikkeling van woningbouwlocatie De Zilverberg opgeschort tot na 2025. Bij de jaarlijkse herziening van de exploitatieopzetten zullen wij de boekwaarde van dit complex afwaarderen. Het programma voor het werklandschap wordt gedeeltelijk omgevormd naar woningbouw.

3.1.3. Samenhang met andere thema's

Het subthema "Bouwen van woningen voor jongeren, jonge gezinnen en ouderen" kent samenhang met o.a. de volgende (sub)thema's:

- Decentralisaties (1.2);
- Openbare ruimte (2.1);
- Hart voor Malden (2.3);
- Bouwen van maatschappelijke voorzieningen in Malden (3.2).

3.2. Bouwen van maatschappelijke voorzieningen in Malden

3.2.1 Wat wordt beoogd?

De gemeente zorgt voor de realisering van de (basis-)infrastructuur voor de maatschappelijke functies waarvoor zij verantwoordelijk is. Na de realisatie zijn het de gebruikers die de verantwoordelijkheid dragen voor de kosten die samenhangen met het gebruik en de instandhouding van die infrastructuur.

In Malden onderzoeken we de mogelijkheid van het realiseren van een nieuw sportcomplex voor als in 2017 de Veldschuur gaat sluiten. Eerste prioriteit is een nieuwe sporthal. Tweede prioriteit is een nieuw zwembad. Voor de toekomstige huisvesting van Vuurvogel 1 en 2 en De Regenboog gaan we op de locatie van de voormalige Toermalijn een nieuwe school bouwen. Boven deze school komen levensloopbestendige woningen. De school wordt zo ontworpen dat bij dalende leerlingaantallen leegkomende lokalen kunnen worden omgebouwd tot woningen.

3.2.2 Wat gaan we doen?

Sportcomplex in Malden

De exploitant van De Veldschuur, Laco Malden BV en de gemeente gaan gezamenlijk een onderzoek uitvoeren naar de haalbaarheid van een nieuwe sportaccommodatie met ondersteunende functies en woningbouw op de locatie van De Veldschuur. Er is een plan vastgesteld dat uitgaat van een aanpak in vier fases:

- Fase 1: Intentieovereenkomst en plan van aanpak;
- Fase 2: Nota van uitgangspunten locatie en programma van eisen Veldschuur Nieuwe Stijl;
- Fase 3: Haalbaarheidsonderzoek d.m.v. scenariostudie en Ontwikkelingsstrategie;
- Fase 4: Ontwikkelingsvisie en Overeenkomst.

Na elke fase is er een beslismoment ingelast betreffende het wel of niet doorgaan met het haalbaarheidsonderzoek.

Voor de eventuele realisering van een nieuwe sportvoorziening wordt niet alleen gefocust op de locatie van De Veldschuur. Er wordt ook een quick-scan uitgevoerd gericht op de alternatieve locaties voor een sportvoorziening.

Nieuwe school in Malden op locatie voormalige Toermalijn

In overleg met de beide schoolbesturen bepalen we een ontwikkelstrategie voor de bouw van een nieuwe school op de locatie van de voormalige Toermalijn. Boven de school komen levensloopbestendige woningen voor ouderen. Het omliggende Kroonwijkplantsoen krijgt een parkachtige inrichting.

3.2.3 Samenhang met andere thema's

Het subthema "Bouwen van maatschappelijke voorzieningen in Malden" kent samenhang met o.a. de volgende subthema's:

- Versterken infrastructuur van voorzieningen met maatschappelijk draagvlak (1.1);
- Milieu (2.2);
- Hart voor Malden (2.3);
- Bouwen van woningen voor jongeren, jonge gezinnen en ouderen (3.1).

Hoofdstuk 4 Toekomstbestendig

- Bestuurlijk primaat: Eric Laurant
- Ambtelijke coördinatie: Judith Laarhoven & Colette Melchers

Strategisch kader "Samenleving aan zet" (maart 2012)

A Wat zijn (in 2020) de kerntaak – en rol van ons gemeentebestuur en organisatie? Wettelijk verplichte taken voeren we uit

Onze kerntaak is het garanderen van de uitvoering van onze wettelijke taken.

Onze kernrol is het organiseren van de kracht die in de samenleving aanwezig is

Onze rol zal steeds meer bestaan uit het organiseren van de kracht en kennis die in onze lokale gemeenschap aanwezig is. Doel is het benutten van deze kracht. Bovendien willen we inspelen op ontwikkelingen in en initiatieven uit de gemeenschap. Het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie zullen vooral vanuit regie, partnerschap en samenwerking (gaan) opereren. Het zelf uitvoeren van werkzaamheden wordt minder belangrijk. Het bestuur en de ambtelijke organisatie moeten anticiperen op de kracht van de samenleving, omgevingsgericht zijn, maatwerk leveren en integraal, interactief en vraaggericht werken.

De gemeente is de 'eerste' overheid

Voor inwoners gaat de gemeentelijke overheid steeds meer functioneren als het startpunt voor contact met de gehele overheid. Dit betekent dus dat de gemeente het eerste aanspreekpunt zal zijn. Deze rol vergt goede automatisering en een andere manier van werken en organiseren. We voeren een Klant Contact Centrum (KCC) in, waar zowel persoonlijke steun als digitale diensten worden aangeboden. Veel zal via digitale diensten opgelost kunnen worden, dit betekent echter niet dat persoonlijke dienstverlening zal verdwijnen. Deze zetten we in voor de persoonlijke diensten, zoals de aangifte van geboortes. Ook kwetsbare inwoners bieden we nog steeds persoonlijk contact.

De financiële middelen zetten wij zo efficiënt en effectief mogelijk in

Ons gemeentebestuur wordt de komende jaren geconfronteerd met bezuinigingen door de rijksoverheid en met uitbreiding van het takenpakket. De ambtelijke organisatie zal efficiënt, effectief en kostenbewust moeten zijn. De gemeentelijke bureaucratie beperken we zoveel mogelijk. Onze maatregelen en subsidies richten zich steeds meer op het op gang helpen van initiatieven en activiteiten van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Uiteraard moeten deze initiatieven en activiteiten passen binnen de prioriteiten van ons gemeentelijk beleid. Subsidies krijgen vooral een tijdelijke functie, ook wel de 'vliegwielen' of 'aanjager' constructie genoemd.

Het gemeentebestuur en de organisatie voldoen aan kernkwaliteiten

De kerntaak en –rol van onze gemeente vereisen een verandering van de werkwijze, houding en gedrag van ons gemeentebestuur en organisatie. Om dit te realiseren, hanteren we de volgende kernkwaliteiten: samenwerkingsgericht, oplossingsgericht, communicatief, inspeland op ontwikkelingen, efficiënt, effectief en kostenbewust, betrouwbaar.

B Wat is in (2020) de rol van onze partners?

We doen een groter beroep op de verantwoordelijkheid van partners voor zichzelf en voor elkaar

We vragen onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers dat zij meer verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor elkaar nemen. Dit vereist een andere houding en gedrag van onze partners. Deze keuze sluit aan bij de toename van de mondigheid van onze inwoners.

Partners krijgen ruimte voor participatie én vertrouwen

We bieden onze partners meer ruimte voor deelname aan, door als gemeentelijke overheid open te staan voor hun initiatieven en ideeën. We kiezen nadrukkelijk voor samenwerking en partnerschap, waarbij het geven van vertrouwen vanzelfsprekend is.

Daarnaast zijn heldere communicatie en het nakomen van afspraken van groot belang. Verder gaan we de mogelijkheden die moderne media en technologieën bieden, zoveel mogelijk benutten.

We gaan intensiever samenwerken met andere gemeenten

We gaan nog meer intensieve vormen van samenwerking zoeken met buurgemeenten en andere gemeenten in de regio. We richten ons op kwaliteitsverbetering, het verminderen van de kwetsbaarheid van onze kleine ambtelijke organisatie en op kostenreductie. Gezamenlijk zijn we beter opgewassen tegen de uitbreiding van het gemeentelijke takenpakket en de bezuinigingen door de rijksoverheid. Bovendien kunnen we samen beter inspelen op de ontgroening en vergrijzing van onze bevolking.

Prioriteit bestuursperiode 2014 - 2018

4.1 Organisatie in beweging

4.1.1 Wat wordt beoogd?

Door de veranderde verhouding tussen samenleving en overheid is de rol van de gemeente anders geworden. Het aansluiten op initiatieven en het verbinden van de uitvoering van bestaande en nieuwe taken vraagt zowel bestuurlijk als ambtelijk om andere werkwijzen en vaardigheden. We zien een verschuiving van zelf uitvoeren naar samenwerken en zorgen dat er uitgevoerd wordt.

We hebben een effectieve en efficiënte organisatie nodig, die is toegerust op de eisen die nu en in de toekomst worden gesteld. Daarbij blijft ons uitgangspunt dat er wordt gewerkt vanuit een sluitende meerjarenbegroting waarbij het eigen vermogen van 3,1 miljoen euro conform jaarrekening 2013, aan het eind van deze collegeperiode niet zal zijn afgenomen.

De dienstverlening aan onze inwoners en de wettelijke taken zijn onze kerntaak. Deze voeren wij zelf of in samenwerking uit. We willen dit zo effectief en efficiënt mogelijk doen. Daarnaast zien wij voor de gemeente een regierol weggelegd, zowel in de lokale samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties als in de regionale samenwerking met andere gemeenten.

Wij willen onze bestuurskracht vergroten door bij regionale samenwerking taken te beleggen op een schaal die het meest passend is. Daarbij staat vooral de samenwerking met Mook en Middelaar en die in het Rijk van Nijmegen centraal. Samenwerken is geen doel op zich maar moet meerwaarde opleveren voor de dienstverlening aan onze inwoners; de continuïteit van de dienstverlening wordt beter, de kwaliteit neemt toe en/of het wordt goedkoper. De resultaten en toegevoegde waarde van die samenwerking staan daarbij voorop en zullen wij blijven monitoren.

Intensieve samenwerking met andere gemeenten heeft gevolgen voor de eigen organisatie. De opbouw van de organisatie wijzigt door het uitplaatsen van taken. We houden daarbij voor ogen dat de organisatie voldoende slagkracht behoudt om de opgedragen taken uit te kunnen voeren. Ook vraagt het uitplaatsen van taken om het verder versterken van de opdrachtgevende rol in de organisatie. Keuzes over wat je lokaal wel of niet wil blijven uitvoeren hebben consequenties voor de organisatie.

De hiervoor geschetste ontwikkelingen vragen om aandacht en tijd. Wij zullen daarbij bewaken dat er een gezonde balans blijft tussen het vervullen van de wettelijke taken ('doen wat gedaan moet worden') en het oppakken van de nieuwe ontwikkelingen.

4.1.2 Wat gaan we doen?

Om een toekomstbestendig organisatie te zijn starten wij met een traject voor de doorontwikkeling van onze organisatie. Een belangrijke basis daarvoor is een helder toekomstperspectief voor de middellange termijn (4/5 jaar). In de aanpak onderscheiden wij drie stappen:

1. Het toekomstperspectief voor onze gemeente met kaders voor de organisatie. Kijkend vanuit omgevingsinvloeden onderzoeken we welke rol wij daarin willen spelen (strategisch management) en op welke wijze wij daarin willen samenwerken met partners (omgeving en organisatie – strategisch niveau);
2. Een passende "Besturings- en Managementfilosofie" (BMF). Het toekomstperspectief geeft kaders voor de invulling van de BMF. De besturings- en managementfilosofie geeft de spelregels voor het samenspel tussen de bestuurlijke en ambtelijke organisatie enerzijds en tussen de gremia van de ambtelijke organisatie anderzijds. Aan bod komen onder andere processen, rollen, bestuurs- en

managementstijl, besluitvorming, besturing en structurering van de organisatie (mens, structuur en organisatie – tactisch niveau);

3. Ontwikkelaanpak. Wat is de veranderopgave en wat moeten we dan gaan doen? (organisatie in ontwikkeling – operationeel niveau).

Om een goede invulling te kunnen geven aan de verschillende rollen en verantwoordelijkheden die de diverse organen van de gemeente Heumen hebben, zorgen wij voor juiste en tijdige sturingsinformatie. Hiervoor brengen wij de behoefte aan informatie in beeld en op basis daarvan richten wij de informatievoorziening (PenC-cyclus) opnieuw in. De hoofddoelstellingen uit de andere thema's maken deel uit van de nieuwe rapportages. Juiste en tijdige sturingsinformatie is ook van belang in het kader van het monitoren van de samenwerking met andere gemeenten.

Wij rusten onze medewerkers toe op hun veranderende rol en maken daarbij gebruik van de hiervoor benodigde personeelsinstrumenten. Van medewerkers vragen we dat zij gericht zijn op samenwerking, communicatief zijn en resultaatgericht werken.

Om ervoor te zorgen dat het bestuur zijn kaderstellende en controlerende rol goed kan vervullen zullen bij de doorontwikkeling van de dienstverlening aan het bestuur de wensen over de bondigheid en het meer op hoofdlijnen formuleren van raadsvoorstellen worden uitgewerkt. Om goed te kunnen besturen gaan we de regels rondom de financiële processen binnen onze gemeente herijken.

Voor een optimale dienstverlening aan inwoners zetten wij het project doorontwikkeling dienstverlening voort, dat is gericht op het integraal beantwoorden van vragen van onze inwoners en het digitaliseren van de dienstverlening.

4.1.3 Samenhang met andere thema's

Het subthema 'Organisatie in beweging' kent samenhang met o.a. de volgende (sub)thema's:

- Versterken infrastructuur voorzieningen (1.1);
- Decentralisaties (1.2);
- Bouwen van woningen (3.1);
- Bouwen van maatschappelijke voorzieningen in Malden (3.2).

Hoofdstuk 5 Dorpsagenda's

- Bestuurlijk primaat: Ellen de Swart en Henk van den Berg
- Ambtelijke coördinatie: Walter Elemans

Prioriteit bestuursperiode 2014 - 2018

5.1 Dorpsagenda's: vitale dorpen waar het goed leven is

5.1.1 Wat wordt beoogd?

Onze gemeente bestaat uit vier kernen. Elke kern in onze gemeente heeft zijn eigen identiteit. Vanuit die eigenheid heeft elke kern zijn eigen kracht. Die vitaliteit is voor elke kern van het grootste belang. Alleen in vitale kernen is het goed leven en wonen. De inwoners vormen het hart van de identiteit en de leefbaarheid van de kernen. Om de kwaliteit die de kernen hebben verder uit te bouwen, willen wij als gemeente aansluiten bij onze inwoners, de energie en initiatieven van onze kernen.

Die aansluiting bij onze inwoners is onderdeel van de nieuwe verhoudingen tussen inwoners en gemeente. Die zijn op hun beurt weer onderdeel van een bredere maatschappelijke beweging, waarbij een nieuw bewustzijn ten aanzien van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners en de manier waarop zij samenleven centraal staat. In onze gemeente bouwen wij voort op de ervaringen die we in het verleden hebben opgedaan in de samenwerking met onze partners in o.a. de werkconferenties "Welzijn, wonen en zorg", binnen het wijkgericht werken en rondom de initiatieven en vonkjes. Eén van de belangrijke succesfactoren daarbij is het hebben van een gezamenlijke agenda. Vanuit die gezamenlijke agenda werken inwoners, partners en gemeente aan het versterken van de kern. Die samenwerking en de resultaten die zo worden geboekt, zijn het centrale doel van de dorpsagenda. Samen gaan we bouwen aan leefbaarheid, boeken we concrete resultaten en zoeken we naar de beste weg om de behaalde successen verder uit te bouwen.

Het primaat van de dorpsagenda's ligt bij de inwoners zelf: "Het dorp nodigt uit". Als gemeente sluiten wij hierop aan vanuit een faciliterende rol. De onderwerpen die via de dorpsagenda worden opgepakt zijn thema's waarvoor we elkaar nodig hebben en waar we samen invloed op hebben. Het is belangrijk om de thema's die we aanpakken, bewust te kiezen. De energie en financiële middelen zijn waardevol en dienen zorgvuldig te worden ingezet. De gemaakte afspraken zullen per kern verschillen: ieder dorp bepaalt zijn eigen aanpak.

5.1.2 Wat gaan we doen?

In de vier dorpen starten we met een bijeenkomst om ideeën over een dorpsagenda te delen, uit te wisselen en te kijken welke onderwerpen zich lenen voor de dorpsagenda. Deze startbijeenkomst organiseren we samen met het dorp. We stellen hiervoor een professionele procesbegeleider en ambtelijke ondersteuning beschikbaar. In een vervolgbijeenkomst maken we per dorp afspraken over een gedeelde agenda. Op deze wijze willen we in 2014 en 2015 de eerste ervaringen opdoen met het werken met dorpsagenda's. In 2016 gaan we samen met ieder dorp de eigen werkwijze evalueren, om over en weer te weten hoe deze is bevallen. Zodat we op basis van deze inzichten de gevolgde aanpak kunnen bijstellen of voortzetten. We zullen steeds zoveel mogelijk duidelijkheid bieden over wat er wel en wat niet van ons als gemeente verwacht kan worden. Goed communiceren vanuit verbinding, partnerschap en realisme is hierbij essentieel.

5.1.3 Samenhang met andere thema's

Het thema "Dorpsagenda's" kent samenhang met alle andere thema's:

- Thema Leven;
- Thema Wonen;
- Thema Bouwen;
- Thema Toekomstbestendig.